

PERTEGÀS

d'aquest llocarró, si fou així, a l'extensió abusiva que es féu després, d'aquest nom de lloc menor al de la vall de Perpinyent.

Un altre cas d'ETIMOLOGIA «BESSONA», com n'hem establertes ja bastantes (*Montescot* / 5 *Montescabri*, *Barru(z)era* > *Vall Orsera* etc.).

¹ «Tarbana, Margarita, Churoles, Castiel [de Castells], Alcalá, Galinera et *Borbunchen* --- et retengo pera mi Alcalá et *Borbunchen* pera ereditat i repetit encara «Alcalá et *Borbunchen*» (*El Arch.* 1, 10 204a10, 16, b3).— ² *Porpunxent* recorda el grec *Propontis*, nom antic del territori entre Bizanci i l'estret de la Tròade, però només en formà un adj. *propontiacus* (Ovidi, Properci). Doncs, semblança casual: haurien pogut portar quelcom d'això 15 els bizantins que ocuparen la zona de Dénia-Alacant. Com a molt aquest record pogué contribuir. Més aviat semblança casual, puix que un adj. o NP *prontianum* no existeix ni en llatí ni en grec.— ³ Un nom veí és il·lustrador per a aquesta etim. i qüestió fonètica és *Recunxent*, pda. de la moderna comarca de Gandia, segons Chabàs (*El Arch.* vi, 237), despoblada al Sud de l'Assafor, segons Cavanilles (ii, 146), altre cas de -NTĭ- > nĕ. Aquest ha de venir de REGONTIANUM, derivat de 25 REGONTIUS, NP romà conegut (Schulze, 22, 401), de la família de *Reginius*, *Regonius*, *Regatius* (i els afins *Ricinius*, *Rucconius* etc.: Schulze). Amb g arabitzant en -k- i NTĭ- > -nc-. — ⁴ D'aquesta i de Son Fortaleza de Puigp. dona notícies l'arx. Lluís Salvador, pp. 229 i 237.— ⁵ És almenys curiós que el primer d'aquests 4 representants de Puigpinyent es deia Julià *Perpinyà* (Quadr. o.c., p. 346). Això suggereix una explicació hipotètica (que podríem 35 titllar de rebuscada, però no immotivada): una llegenda que es formés que el nom de *Perpinyent* venia del mateix origen que el del rossellonès *Perpinyà*. Alguna nebulosa noció que sigui el resultat mossàrab del mateix ètimon PERPENNIANUM (o PERPERNIANUM) que ha donat el nom de la ciutat 40 rossellonesa. Val a dir que ben coincident amb el del popular i antic *Perpinyent* mallorquí i la var. (C) del de la vall valenciana. Aquest Julià *Perpinyà* i la seva família potser, a base d'aquesta percebuta conjectura, s'arroguen una preeminència dins 45 el consell municipal, que els feia més representatius de la seva municipalitat?

Perpinyent i *Perputxent*, V. *Perpunxent*
Pertacates, V. *Pertegàs*

PERTEGÀS

Nom d'un riuet, afl. esq. de la Tordera i d'un veí 55 inat, amb antiga església, agre. a Sant Celoni.

Oit *partegàs* (1930 o 1932) cap a Palautordera, com a nom del riuet, en el mapa Brossa-Almera al 40.000; com a nom del veïnat. Nom. C.E. C., s.v. *Sant Celoni*.

MENCIONS ANT. Del riu: 1023: «riu de *Pertegacio*» com afr. de Gualba (*Cart. St. Cugat* ii, 138.8f); 1370: prohibició de «lensar --- moques de Tordera ensà, ne en *Pertegas*» als habitants de Sant Celoni (*BABL* xii, 128), on es tracta evidentment dels dos rius que conflueixen més amunt de St. Celoni.

Altrament citem juntament per ordre cronològic les mencions relatives a l'esgl. o la parròquia o a barons provinents d'aquest lloc, o ambiguament a diverses localitats d'aquestes. 984: «locum q. vocant *Pertagaz* --- *Pertegaz*» (*Cart. Sant Cugat* i, p. 136); 990: *Pertegatio* (ibid. i, 212); 1033: «Adalbertus de *Perticacio*» (Mas *N.H.Bna.* iv, 28); 1044: «eccl. Sti. Martini de *Pertegacio*» (*Cart. id.* ii, 236); 1080: «Sti. Martini de *Pertegaz*» (ib. ii, 361); 1121: «Sti. Martini de *Pertegaz*» (ib. iii, 53); 1154: «parochiā Sti. Martini *Pertegaci*», cit. junt amb St. Celoni (MiretS., *Templ.* p. 96); 1176: «--- Palau Tordera --- Serra de *Pertegas* --- Campins ---» (Miret, o.c. p. 163n.2); 1185: «Stus. Martinus de *Partegas*» (Kehr, *Papsturk.*, p. 516); 1205: *Frater Petrus de Pertegaz*, signa en una carta de pobl., de les p.p. Font Rius (§ 219); *S. XIII*: Pere de *Pertegaç* (en el *Cart.* de Roca-rossa, § 135); 1379: «parr. de Sent Martí de *Partegas*» (CCandi, *St. Hilari Sac.*, p. 159); 1370: St. Martí de *Partegàs* (*BABL* xii, 128).¹

ETIM. Pel curs del *Pertegàs* es devien fer barranquejar grans PERTĪCAS o sigui troncs de fusta tallats dels boscos del Montseny, transportant-los per la barata via fluvial: per això és que prohibí llençar-hi moques i tot altre escombrall com hem documentat en la cita de 1023. Ve, doncs, de RIVUS PERTICACEUS 'el xaragall' dels troncs o perxes. I del riuet passà el nom a l'esgl. i l'alou adjacents, i d'aquest als barons que en visqueren.

HOMÒNIM. Que havia de ser a l'alt Gaià i que només conec per un doc. de 1193: «alodium de *Pertegas*» citat junt amb Cabra i Rocafort i Santa Coloma de Queralt (MiretS., *Templ.*, p. 328).

ALTRES NLL deriv. del ll. PERTĪCA. El mot havia estat heretat també pel mossàrab del nostre Migjorn, i passant d'ell a l'àrab, que li formava plural amb la desinència pl. dels seus femenins en -a: *pārtāqāt*: a la Serra d'Aitana: «la fuente --- llamada *Partagat*, peciosa por su pureza», a la qual s'abeura assedegat Cavanilles en davallar de la seva ascensió a la capçada de l'alta serra (ii, 101): és pròpiament un gran penyal: la «penya *partagát*» que vaig anotar en l'enq. de Benifato (xxv, 36.1). I és que per aqueixa penya daltabaix devien llançar els troncs destralejats en els boscos de l'Aitana. Cova *Pentakates* de la muntanya dalt de Carlet (xxx, 176.14), on la consciència d'un sign. plural féu que els repobladors catalans hi afegissin una superabundant -s del pl. català. I també hi